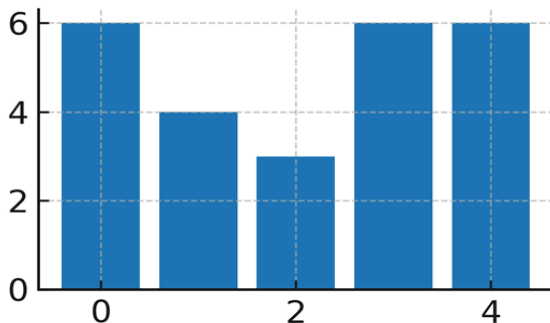

“This document is entirely generated by artificial intelligence”

De Divisione Operis et Progressu Oeconomico

Adamus Smith, praeclarus philosophus Britannicus et oeconomiae theoreticus, in opere suo *De Rerum Natura et Causis Divitiarum Nationum*, divisionem laboris posuit in fundamento prosperitatis oeconomicae. Homo, cum cumulatam sapientiam, industriam, et usum in uno opere collocat, efficacius operatur quam si omnia solus faceret. Hoc principium videtur in fabrica acu, ubi unus vir filum trahit, alius illud secat, tertius aciem format, et quartus acum conficit. Si decem homines separatim omne opus facerent, paucae aces efficerentur. Sed cum unusquisque singulam operationem perficit, decem milia acu fieri possunt.

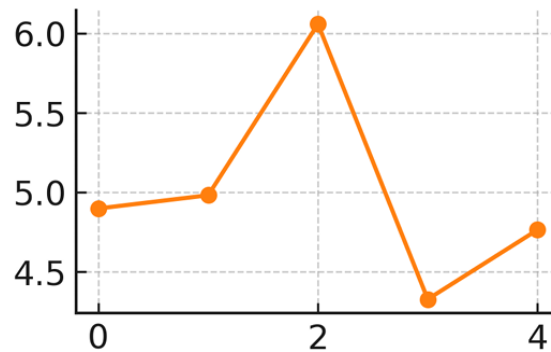
Divisio operis etiam ingeniis humanis prodest. Artifex qui idem munus cotidie perficit artem suam meliorat, errores minuit, et velocitatem auget. Sed divisio laboris nascitur tantum in mercatu sufficienter amplo, ubi productum facile commutari potest. Sine commercio, specializatione carere debemus.

Haec observatio Smith duxit ad conclusionem: divitiae non oriuntur ex metallis pretiosis vel thesauris regum, sed ex labore humano, sapienter distributo.

De Origine Valor et Laboris Ratione

Labor, secundum Smith, est vera mensura valoris omnium rerum. Terra, natura, et materiae inertes sunt sine labore. Panis, vinum, vestimenta — omnia haec non nascuntur ex nihilo, sed fiunt per conatum humanum. Si agricola semen in terra spargit, si mercator bona vehit, si artifex instrumenta conficit, tunc res valorem acquirunt.

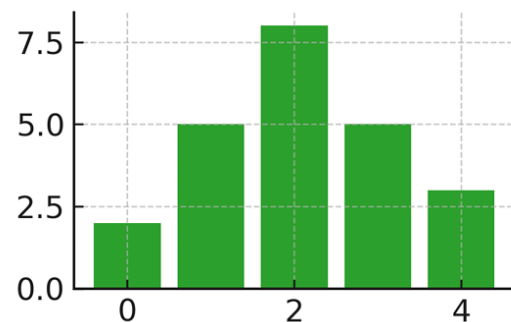
Valor commutabilis rei mensurari potest quantitate laboris ad eam faciendam requisita. Si duo homines eandem horam impendunt in duas res diversas, earum valor aequivalet. Sed pretium non semper idem est ac valor: fluctuationes mercati, desideria hominum, et raritas bonorum influunt in pretium quod in foro observatur.

De Manus Invisa et Libertate Mercatus

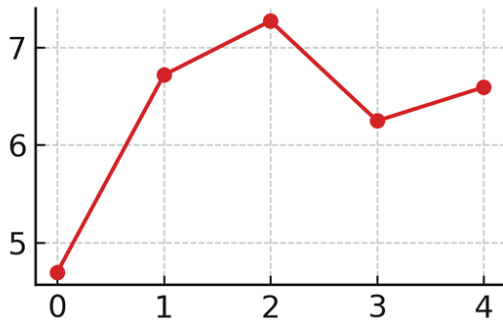
Adam Smith notissime proposuit ideam “manus invisibilis”, metaphoram potentissimam in historia cogitationis oeconomicae. Manus invisibilis significat vim impersonalem quae ordinem creat ex apparentia confusionis. Si mercator lucrum proprium quaerit et non aliorum commodum directe intendit, ipse tamen utilitatem publicam promovet, quia necesse est ei vendere bonum utile, bene factum, et idoneo pretio.

Exempli gratia, panifex, carnifex, aut faber ferrarius, omnes sua commoda spectant. Nihilominus, dum operantur ad suam felicitatem, civitati serviunt. Ita libertas mercatus, in qua singuli agunt secundum rationem et voluntatem propriam, producit ordinem et incrementum societatis.

Smith contra mercatum centraliter planum monet, in quo civitas omnia dirigit. In tali systemate, innovatio languescit, efficiencia decrescit, et libertas individualis opprimitur. Contra, in mercatu libero, manus invisibilis harmoniam generat.

De Pretio Naturali, Pretio Mercatus, et Confluentia Eorum

Inter pretium naturale et pretium actuale, Smith distinctionem fecit. Pretium naturale est pretium quod res habere debet secundum quantitatem laboris, capitalis, et terrae ad eam producendam necessariae. Pretium mercatus est quod re vera datur in foro.

Cum copia et demanda in aequilibrio sunt, pretium mercatus tendit ad pretium naturale. Sed mutationes repentinae — ut pestilentia, bellum, vel innovatio technica

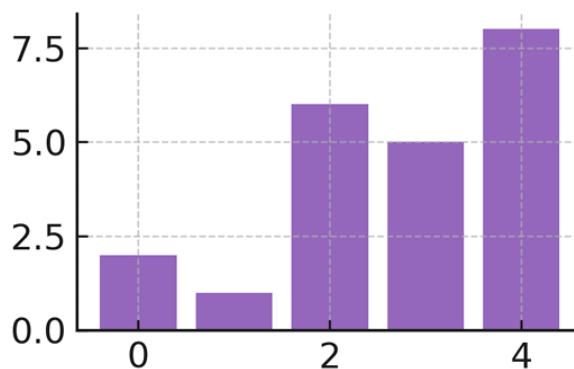
Hanc concordiam perturbare possunt. Hoc tempore pretium mercatus supra vel infra naturale stare potest. Tamen in diuturno tempore, vires mercatus ordinem restituunt.

De Officiis Rei Publicae et Educatione Populi

Quamvis Smith fautor mercatus liberi esset, tamen agnovit civitatem habere partes essentielles. Prima est securitas: civitas debet tueri populum contra vim externam et internam. Secunda est iustitia: leges clarae, aequae, et constantes necessariae sunt ad fiduciam inter homines conservandam.

Tertia est constructio bonorum communium, quae lucrum privatum non attrahunt, ut viae, pontes, portus, et canales. Haec instrumenta productionem et mercaturam promovent sed sola civitas potest ea efficere sine lucro privato.

Quartum, et non minus, est educatio. Smith affirmavit populum instructum esse fundamentum rei publicae prosperae. Homo doctus melius laborat, sapientius consumit, et minus probabiliter in vitia cadit. Ergo civitas debet institutiones publicas fovere.

Corpus Digitalis